

Sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä

Kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010, jäljempänä kotoutumislaki) 41 §:n mukaan kunta voi tehdä ELY-keskuksen kanssa sopimuksen lain 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen henkilöiden kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä.

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus) ja **_____ kunta/kaupunki** (jäljempänä kunta) sopivat kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta seuraavaa:

1. KOTOUTUMISEN EDISTÄMINEN PAIKALLISTASOLLA

Kotoutumislain 30 §:n mukaan kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisen kehittämisestä sekä sen suunnittelusta ja seurannasta paikallistasolla. Lisäksi kunnan on huolehdittava siitä, että palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille ja että ne järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Kunnan on huolehdittava oman henkilöstönsä kotoutumisen edistämiseen liittyvän osaamisen kehittämisestä. Maahanmuuttajille tarkoitettuja toimenpiteitä ja palveluja voidaan järjestää myös kuntien välisenä yhteistyönä.

Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia peruspalveluja, työ- ja elinkeinohallinnon palveluja, hyvinvointialueen järjestämistä vastuulla olevia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä.

Kotoutumisen edistäminen edellyttää monialaista yhteistyötä. Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on kotoutumislain 32 §:n mukaan laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamishjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan valtuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaista

talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Kotouttamisohjelman sisällön linjaukset on määritetty kotoutumislain 33 §:ssä.

ELY-keskuksen, työ- ja elinkeinotoimiston, Kansaneläkelaitoksen, hyvinvointialueen ja muiden kunnan alueella toimivien viranomaisten on kunnan aloitteesta osallistuttava oman toimialansa osalta ohjelman laadintaan, toteutukseen ja toimeenpanon seurantaan. Paikalliset maahanmuuttaja-, työntekijä- ja työnantajajärjestöt sekä uskonnolliset yhteisöt voivat tarvittavassa laajuudessa osallistua em. prosesseihin. Kotouttamisohjelma maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi ja tukemiseksi on hyväksytty _____ kunnanvaltuustossa / kaupunginvaltuustossa ___ päivänä _____kuuta 20__ .

Kunnan tulee huolehtia, että kunnan kotouttamisohjelma on voimassa ja että kotouttamisohjelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa sekä otettu huomioon talousarviota ja suunnitelmaa laadittaessa. ELY-keskus valvoo, että kunnan kotouttamisohjelma on voimassa ja että kotouttamisohjelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa.

2. HENKILÖPIIRI

Kotoutumislain 5 luvun säännöksiä kuntaan osoittamisesta ja 45, 45 a, 46, 47, 47 a, 48 ja 49 §:n säännöksiä kustannusten korvaamisesta sovelletaan lain 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen (jäljempänä KEHA-keskus) kunnalle kohdistamassa korvauspäätöksessä määritetään korvausten enimmäisaika kotoutumislain säännösten mukaisesti. Korvauksia ei makseta, jos henkilö saa Suomen kansalaisuuden. Poikkeuksena tästä ihmiskaupan uhreista maksettavia korvauksia voidaan mak-
saa myös kansalaisuuden saaneista, jos muut korvauksen maksamisen edellytykset täyttyvät.

Kunta varautuu järjestämään kotoutumista edistävät palvelut ja toimenpiteet kotoutumislain 2 §:n 2 ja 3 momentin mukaisille, kuntaan osoitetuille ja sijoittuneille henkilöille.

ELY-keskus ja kunta yhdessä arvioivat vuosittain kuntaan osoitettavien ja sijoittuvien henkilöiden määrät, henkilöiden kuntaan muuton alkuvaiheen palveluihin, asumiseen sekä muihin kotoutumista edistäviin ja peruspalveluiden käyttöön kohdistuvat tarpeet.

3. YHTEISTYÖ HYVINVOINTIALUEEN KANSSA KUNTAAN OSOITTAMISESSA

Sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden järjestämisestä vastaavat hyvinvointialueet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) mukaisesti. Kotoutumislain mukaisesti kunnan on kuultava hyvinvointialuetta ennen 41 §:ssä tarkoitetun kuntaan osoittamista ja kotoutumisen edistämistä koskevan sopimuksen laatimista tai tarkistamista. Kunnan on kuultava hyvinvointialuetta myös ennen lain 43 §:ssä tarkoitetun kuntaan osoittamisen tekemistä, jos henkilöllä on ilmeisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita.

Kuulemisten tarkoituksena on välittää hyvinvointialueelle tieto valmisteilla olevasta kunnan ja ELY-keskuksen väillä tehtävästä sopimuksesta tai kuntaan osoittamisesta sekä varmistaa hyvinvointialueen varautuminen ja tarvittaessa osallistuminen sopimuksen perusteella tapahtuvaan vastaanottoon.

Kunnan on lisäksi muilla yhteistyötavoilla pidettävä hyvinvointialue informoituna ja osallisena vastaanoton käytännön suunnittelussa ja toteutuksessa.

4. VALTION KORVAUKSET

KEHA-keskus korvaa kunnalle kotoutumislain 2 §:n 2 ja 3 momentin mukaisista henkilöistä aiheutuneita lain 6 luvussa tarkoitettuja kustannuksia lain 44 §:n ja tämän sopimuksen nojalla. Korvausten maksamisen edellytyksenä on sopimuksen lisäksi voimassa oleva kotoutumislain 32 §:ssä tarkoitettu kotouttamisohjelma.

Laskennallinen korvaus

Kotoutumislain 45 §:n nojalla kunnalle maksetaan valtion varoista laskennallista korvausta lain 2 §:n 2 ja 3 mukaisten henkilöiden kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Korvausaika määräytyy voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Korvauksen määrästä säädetään valtioneuvoston asetuksella kotoutumisen edistämiseen liittyvien kunnan ja hyvinvointialueen kustannusten korvaamisesta valtion varoista (1393/2011).

Korvaus vastaanottoon varautumisesta

Kotoutumislain 47 a §:n perusteella kunnalle voidaan korvata kiintiöpakolaisten vastaanottoon varautumisesta aiheutuneita välttämättömiä kustannuksia enintään neljän kuukauden ajalta ennen henkilön Suomeen tuloa. Perustellusta syystä kustannuksia voidaan korvata enintään kahdeksalta kuukaudelta.

Korvaus tulkitsemisen järjestämisestä

Kotoutumislain 48 §:n perusteella kunnalle korvataan 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuille henkilöille järjestetystä tulkitsemisestä aiheutuneet kustannukset. Vuoden 2025 alusta lähtien tulkitsemisen kustannuksia ei korvata erikseen, vaan ne korvataan osana laskennallista korvausta.

Korvaus erityiskustannuksista ja muista kustannuksista

Kotoutumislain 49 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella kunnalle korvataan kotoutumislain 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen henkilöiden osalta erityiskustannuksina erityisistä syistä muut kunnalle aiheutuneet kustannukset enintään kymmenen vuoden ajalta.

Lisäksi kunnalle voidaan korvata lain 53 §:n nojalla ihmiskaupan uhrille tämän asemasta johtuvien erityistarpeiden vuoksi järjestettävästä toimenpiteestä ja palvelusta, jotka liittyvät henkilön turvallisuuden takaamiseen sekä muuhun uhriasemaan liittyvään erityistarpeeseen.

5. KORVAUSAJAN ALKAMINEN JA MENETTELY KORVAUSASIOISSA

Lisätietoa korvauksista saa työ- ja elinkeinoministeriö ohjeesta (VN/32627/2022) kotoutumislain mukaisten kustannusten korvaamisesta kunnille ja hyvinvointialueille. Kotoutumislain mukaisten korvausten maksatuksesta vastaa KEHA-keskus. Lisätietoa maksatuksesta saa KEHA-keskuksen sivustolta: www.keha-keskus.fi/tehtavat-ja-palvelut/hae-maksatusta

Korvausajan alkaminen

Korvausta maksetaan siitä alkaen, kun henkilölle, jonka kunnassa asumisen perusteella korvaus maksetaan, on rekisteröity ensimmäinen kotikunta väestötietojärjestelmään.

Jos henkilöllä, jonka kunnassa asumisen perusteella korvaus maksetaan, ei ole oleskelulupaa maahan tullessaan, eikä hän voi oleskeluluvan saatuaan saada kotikuntalain (201/1994) mukaista kotikuntaa, korvausta maksetaan siitä alkaen, kun hänelle on myönnetty oleskelulupa.

Tilapäistä suojelua saavan osalta korvausta maksetaan kuitenkin vasta, kun hänelle on rekisteröity ensimmäinen kotikunta väestötietojärjestelmään.

Korvauksen maksaminen

Kotoutumislain 45 §:ssä tarkoitettu laskennallinen korvaus maksetaan kunnalle lähtökohtaisesti ilman erillistä hakemusta. Muut edellä mainitut korvaukset KEHA-keskus maksaa kunnalle hakemuksen perusteella. Lain 47 a ja 49 §:n mukaisten kustannusten korvaamisen edellytyksenä on myös ELY-keskuksen tekemä päätös.

Kunnan on haettava kotoutumislain 6 luvussa tarkoitettua korvausta KEHA-keskukselle osoitetulla hakemuksella viimeistään kahden vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana tapahtuneesta toiminnasta korvausta haetaan. Kunta voi hakea korvauksia vuoden 2024 loppuun mennessä kotoutumislain nojalla korvattavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kustannuksista, joita kunnalle on syntynyt vuoden 2022 loppuun mennessä.

Maksetun korvauksen palautusvelvollisuus

KEHA-keskus voi kotoutumislain 55 §:n nojalla määrätä kunnan palauttamaan valtion maksaman korvauksen tai osan siitä, jos korvauksen suorittamista varten on annettu virheellisiä tai erehdyttäviä tietoja tai jos muutoin käy selville, että korvaus on suoritettu perusteettomasti.

Palautettavalle määrälle on suoritettava korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentin mukaan määräytyvän korkokannan suuruinen viivästyskorko.

KEHA-keskuksen päätös kunnalle perusteettomasti maksetun korvauksen palauttamisesta on tehtävä viimeistään viidentenä kalenterivuonna sen toimintavuoden päättymisestä, jolta korvaus on maksettu.

Korvausten muutoksenhaku

Muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

6. TIEDONSAANTIOIKEUS

Kotoutumisen edistämisestä annetun lain 87 §:n mukaan työ- ja elinkeinoministeriöllä, aluehallintovirastolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, kehittämis- ja hallintokeskuksella, työ- ja elinkeinotoimistolla, kunnan viranomaisella, Kansaneläkelaitoksella sekä Digi- ja väestötietovirastolla on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä 2, 5 ja 6 luvun mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot toisiltaan, Maahanmuuttovirastolta, vastaanotto- ja

järjestelykeskukselta, kotoutumista tukevien toimenpiteiden ja palvelujen tuottajalta sekä ilman huoltajaa olevalle lapselle määrätystä edustajalta.

Kunnan ja hyvinvointialueen välisestä tiedonsaannista säädetään 87 b (monialainen alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma), 87 c (alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden palvelut), 87 d (kuntaan osoittaminen) ja 87 e §:ssä (kunnan korvaukset).

7. VOIMAANTULO, SOVELTAMINEN JA IRTISANOMINEN

Tämä sopimus tulee voimaan __päivänä ____kuuta 2024. Sopimus on voimassa toistaiseksi. (Tämä sopimus liitteineen korvaa ELY -keskuksen ja kunnan välillä __ päivänä ____kuuta 20__ tehdyn sopimuksen nro KASELY/1847/2019).

Tätä sopimusta sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2024 ja sen jälkeen syntyneiden kustannusten korvaamiseksi kunnalle.

Jos tämä sopimus irtisanotaan, se päättyy 12 kuukauden kuluttua irtisanomispäivästä.

Tätä sopimusta sovellettaessa on huomioitava, että kotoutumisen edistämisestä annettu laki (681/2023) tulee voimaan 1.1.2025 ja kumoaa voimassa olevan, samannimisen lain (1386/2010). Muutoksella on vaikutuksia mm. kunnan velvollisuuksiin, kunnan ja hyvinvointialueen korvauksiin sekä niiden maksamisen edellytyksiin ja tiedonsaantioikeuksiin. Muutoksia ei ole kaikilta osin huomioitu tämän sopimuksen sisällössä eikä pykäläviittauksissa. Tätä sopimusta voi soveltaa 31.12.2024 jälkeen huomioiden, että tämän sopimuksen ja kotoutumisen edistämisen toimeenpano perustuvat aina voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Paikka ja aika

_____ päivänä ____kuuta 20__

Allekirjoitukset ja nimenselvennykset

_____ kunta/kaupunki

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Liitteet Työ- ja elinkeinoministeriön ohje kotoutumisen edistämisestä 1.1.2023 alkaen (VN/33700/2022)
Työ- ja elinkeinoministeriön ohje kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) mukaisten kustannusten korvaamisesta kunnille ja hyvinvointialueille (VN/32627/2022)

Tiedoksi **Kymenlaakson / Etelä-Karjalan hyvinvointialue**